

odberom srčno pozdravil. Po 10. uri služil je v župni cerkvi črnovrški g. prof. dr. Fr. Lampe slovesno sv. mašo, pri kateri je imel tudi slavnostno primerno propoved. Po sv. maši pa se je vršilo slavnostno odkritje spomenika. Slavnostni govor je imel načelnik društva „Pravnik“ in drž. posl. g. dr. Andr. Ferjančič, ki je v jedrnatih besedah narisal plodonosno delovanje Cigaleta. Pevski zbor idrijske čitalnice je zapel primeren zbor. Spomenik je kamenita piramida mej železno ograjo in z napisi na sprednji in desni ter levi strani. Pri banketu, ki se je na to vršil v prostorih gospe Lampetove, vršile so se lepe napitnice. Načelnik slavnostnega odbora g. Pipan je napil presvetlemu cesarju, črnovrški rojak in stud. med. g. Raznožnik slavnostnemu govorniku in drž. posl. dr. Ferjančiču, črnovrški posestnik g. Vidmar gosp. prof. dr. Lampetu, g. prof. Levec črnovrškemu kraju, kot zibeli Cigaletovi; gospod dr. Majaron slavnostnemu odboru itd. Po banketu je bil pohod Cigaletovega rojstnega doma v Lomeh, pičlo uro od Črnovrha. Na rojstni hiši odkrila se je po zares lepem in poljudnem govoru gosp. prof. dr. Lampeta spominska plošča. Domače ljudstvo je vse ginjeno prisustvalo lepi slavnosti in pazno poslušalo lepe govore. Hvala bodi slavnostnemu odboru za trud, kojega je imel za prireditelj toli lepe slavnosti, — ta odbor je namreč sprožil misel za spomenik in tudi potrebni denar zanj nabral — spominu Cigaletovemu bodi pa „Slava“!

— **Osobne vesti.** C. kr. računski revident g. Viktor Colloretto je imenovan c. kr. računskim svetnikom pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. — Č. g. Fr. Ks. Bobinec župnik v Križih pri Trziči obhaja dne 16. t. m. zlato mašo.

— **Dijaško podporno društvo »Radogoj«.** Odbor društven je v svoji zadnji seji rešil osemindvajset prošelj za podpore in podelil peterim prosilcem ustanove po 200 gld., četerim pa po 100 gld. Odbor se je pri oddaji ravnal po tem, da je ustanove razdelil mej najpridnejše in se je oziral tudi na to, da dijaki iz raznih pokrajin slovenskih postanejo deležni redne „Radogojev“ podpore. Odboru je le žal, da ne more še večim dijakom dati podpore, temveč je moral nekaterim prav potrebnim in pridnim odkloniti prošnje. Rodoljubje, priskočite „Radogoju“ s podporami na pomoč, da bode mogel še zdatneje vršiti svojo nalogo! — Odbor „Radogoja“ je v isti seji tudi jednoglasno obsodil neslovansko šego borenja ali sabljanja, ki se je zadnji čas pojavila mej slovenskimi dijaki. Odbor se je izjavil, da se nihče ne sme udati tej šegi, kdor je ali hoče podpiran biti od društva „Radogoja“.

— † **Umrli** je na Dunaji, zadet od kapi dr. Jos. vitez Zhishman dvorni svet. in bivši vseučilišni profesor. Pokojnik je bil naš rojak, porojen leta 1820. v Ljubljani. Blagemu gospodu, velikemu podporniku in prijatelju slovenskega dijaštva bodi blag spomin in zemljica lahka!

— **Višjesodni predsednik v Gradci** pa „Pravnikova“ terminologija. Grof Gleispach, kateremu je društvo „Pravnik“ poklonilo jeden izvod svoje nove „nemško-slovenske pravne terminologije“, pisal je na to načelniku društvenemu g. dr. Ferjančiču jako laskavo pismo, v katerem se priznava velika vrednost terminologije sploh in iz katerega se razvidi, da se pripisuje temu novemu delu na kompetentnem mestu odločilna važnost za slovensko uradovanje.

— **Šola »Glasbene Matice«.** Šolsko leto 1894/95, se v društveni glasbeni šoli prične dne 20. sept. Vpisovalo se bode dne 17., 18. in 19. sept. dopoldne od 11. do 12. ure in popoldne od 4. do 6. ure v društvenih prostorih (Gospodske ulice, knežji dvorec, II. nadstropje). — Poučevalo se bode v treh predmetih in pri teh učiteljih: 1. splošna glasbena teorija, 2. harmonija, 3. kontrapunkt, 4. zborovo petje g. Hubad; 5. solo-petje gg. Gerbić in Hubad; 6. klavir gg. Gerbić, Hoffmeister, Hubad, Jeraj; 7. vijolina g. Jeraj; 8. godala in pihala. (Pouk v teh instrumentih se takoj otvori, če se zanj oglasi zadostno število učencev.) — Pogoji vzprejema; V glasbeno šolo se vzprejemajo oni, katerih stariši so društ-

veniki „Glasbene Matice“. Kdor še ni društvenik, plača pri vsprejemu društvenino za jedno leto v znesku 2 gld. Vpisnina znaša za vsacega učenca à 1 gld., šolnina pa za vsak predmet (po 2 uri na teden) à 1 gld. 50 kr. na mesec. Vendar se za pouk v splošni teoriji in v zborovem petji nič ne plačuje. — Lansko šolsko leto je bilo v društveni glasbeni šoli 257 učencev!

— **Velika efektna loterija.** „Glasbeni Matici“ dovolila se je velika efektna loterija z 20 000 srečkami po 1 K. v teku l. 1896.

— **Na korist »Narodnemu domu«** priredi „Ljubljanski Sokol“ dne 22. septembra t. l. v deželnem gledališču slavnostno akademijo. Pri akademiji sodelovala bodo poleg „Sokola“ razna tukajšnja narodna društva in člani slovenske opere.

— **Krasen relief »Maria in stellis«**, katerega je izklesal kipar Alojzij Gangl, razstavljen je do 17. sept. t. l. v risalni sobi c. kr. strokovne šole za lesno industrijo v Ljubljani. Vstopnina 30 kr., za dijake 10 kr.

— **Železnico Ljubljana-Gorica** namerava se graditi, projekt graditi železnico čez Ture se je pa opustil.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 29. avgusta t. l. sedela je pred porotniki 49letna Frančiška Kovač iz Ločice na Štajarskem Zatožena je bila hudodelstva tatvine, doprinesene s tem, da je dne 8. julija v Šmartnem pri Litiji, ko je bila ondi birma, v gnječi jemala ženskam iz žepov denar. Tatica se taji dejanja. Sodišče jo je obsodilo na pet let težke ječe, ker je bila že desetkrat zaradi tatvine kaznovana. — Pri drugi obravnavi istega dne, ki je bila tajna, obsojen je bil Anton Krajec zaradi hudodelstva posilnosti in krvne oskrumbe na pet let težke ječe. — Zadnji dan porotnega zasedanja so se vršile tri obravnave. Pri prvi je bil obsojen na pet let težke ječe Martin Jerina, hlapec iz Bistre. Povodom nekega pretepa je udaril s polenom posestnika Jož Brenceljna s tako močjo po glavi, da je ta dva dni pozneje umrl, sina njegovega pa je težko poškodoval. — Pri drugi obravnavi sta bila zatožbe oproščena pastirja Janez Novak in Jernej Vidmar iz Ubeljskega. Zatožena sta bila hudodelstva ropa. Igrala sta na paši z Anton Premrlom za denar in s'a zgubivši ves denar vrgla tega na tla in mu s silo vzela mošnjiček z denarjem. Porotniki so vprašanje na rop zanikali, vsled česar je sodišče zatoženca oprostilo. — Pri tretji tajni obravnavi obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe Anton Jerič zaradi posilnosti. — S tem se je končalo porotno zasedanje.

— **Praščija razstava v Novem mestu** bode dne 22. oktobra t. l. to je v torek na dan Lukeževega semnja. Razstava bode združena z velikim praščijem semnjem. Razstava bode ločena v dva oddelka, namreč v oddelek za plemene prašiče in oddelek za pitane prašiče. Za vsak oddelek se napravi 15 daril, 5 po 20 kron in 10 po 10 kron. Skupaj se bode torej razdelilo vsaj 30 premij poleg priznalnih diplom. Razstavljalci se morajo prijaviti kmetijski podružnici v Novem mestu pisмено ali ustno, zadnji čas do 1. oktobra t. l.; najbolje pa kakor hitro mogoče.

— **Kmetijsko bralno društvo** so osnovali v Št. Vidu na Dolenjskem. Ustanovni občni zbor bode dne 15. t. m.

Velikega sleparja so zaprli.

Težko je opisati, kako začudenje je vzbudilo v Gradci, ko je policija zaprla direktorja solnograške „Fremdenzeitung“, Antona pl. Koppenheierja. V Gradci je igral veliko vlogo. Znal si je bil pridobiti zaupanje bivšega deželnega glavarja, sedanjega trgovskega ministra grofa Wurmbanda in ž njegovimi priporočili je osoda našel pristop v vse boljše kroge. Anton pl. Koppenheier

je velik slepar, ki je že sleparil več let po raznih mestih. Pravo njegovo ime je A. Mayer in je rojen v Temešvaru.

Koppenheier je v Gradci kakor povsod jako potratno živel. Okrog sebe je vedno imel cel kup vrednikov „Fremdenzeitung“ in risarjev, ki so pa bili le navadni nabiralci inzeratov. Vozil se je v krasni kočiji, dajal pojedine in k njim vabil najodličnejše osebe. Njegova soproga je trdila, da je hči francoskega generala, ki je bil vrhovni lovec Napoleona III. Imela je vizitnice z grofovsko krono z napisom: „Madame de Koppenheier née comtesse Magnar Legendre“. V resnici je pa doma iz Barmena, se hiše Marija Leuprenek. Poleg 20letne hčere, katere v Gradci ni bilo, ima Koppenheier petletnega sina, ki se je povsod okrog vozil z materjo. Nekaterim se je čudno zdelo, da Koppenheier tako potratno živi, ali mislili so, da ima že zadostne dohodke.

Koppenheier si je poslednje leto pač znal pridobiti 15.000 gld. dohodkov, ali to ni zadoščalo. V Solnogradu je zapustil toliko dolgov, da se več tja ne upa. Več dolgov je zapustil tudi v Inomostu in Celovci. V Celovci je dolžen še za neko pojedino, s katero se je imel začeti živahnejši promet s tujci po Vrbskem jezeru. K tej pojedini je bil povabil tudi deželnega predsednika in višje uradnike, ki pa niso prišli.

V Gradec je prišel lansko jesen. Obetal je, da bode mestu pripomogel do večjega prometa s tujci. Prišel je takoj z velikimi načrti, katere bode uresničil s pomočjo bogatinov, s katerimi ima znanje. Obetal je ugodno železniško zvezo z Monakovim, da bode zidal postranske železnice in hotele v vseh znamenitejših dolinah v deželi, železnica na Schöckel, novo gledališče v Gradci, prirediti je nameraval veliko mejnarodno kolesarsko tekmovanje.

Udeleževal se je priprav za shod v povzdigo prometa s tujci, kateri shod se je pa sešel v ponedeljek, ko on sedi že v zaporu. Reči moramo, da je za ta shod tudi on res s svojimi sveti precej pripomogel. On je druge naukuševal za prireditve tega shoda.

Dne 27. m. m. je bil Koppenheier pri odboru za ta shod, in v tem je pa policija dobila nalog ga prijati. Ravno iz deželne hiše ga niso hoteli odpeljati zaradi družih gospodov. Po seji je policija šla za njegovim vozom in ga prijela v Naglerjevi ulici.

Pri policiji je priznal, da je Arno Mayer, katerega išče monakovska policija. V Monakovem je namreč poneveril 220 mark za inzerate in 60.000 mark za prodane podobe neki umeteljni trgovini. Tudi je v Monakovem zapustil mnogo dolgov, kakor povsod. Tudi v Gradci je napravil mnogo dolgov. Pred kacimi 25 leti je Arno Mayer bil tajnik pri neki skupini gledaliških igralcev na Ogorskem in s tem se je bilo začelo njegovo klatenje po svetu. Pri „Fremdenzeitung“ pa on ni imel družega opraviti, kakor da je zanjo inzerate nabiral.

Anarhisti.

V Perpignani prijeli so neko osebo, o kateri se sodi, da je jeden tistih anarhistov, ki so hoteli v Ver-

mont les-Bainsu umoriti francoskega ministerskega predsednika. Oseba trdi, da se je ravno kar povrnila iz Braziliije, kar pa dokazati ne more.

Zopet se govori, da je policija dobila v pest znanege nihilista barona Ungern-Sternberga. Pred nekaterimi tedni se je govorilo, da so ga bili vjeli v Srbiji. Po nekem poročilu je bil ušel, ali verjetnejše je, da je srbska policija bila prijela kacega družega človeka, katerega je pa izpustila, ker je videla, da ni noben anarhist. Tudi sedaj še ni gotovo, če je ruska policija v Peterburgu dobila v roke pravega tiča.

Pravo ime tega anarhista pa ni baron Ungern Sternberg. To ime si je le sam prideval. To je baje ruski dijak Zagolkovsky. Ta je ob svojem času pohajal v umetniško akademijo v Peterburg. Ker je pa bil sumljiv, da je nihilist, je moral zapustiti Rusijo. Leta 1892. bil je nekaj tednov na Dunaji in so ga podpirali razni dunajski umetniki. Potem je potoval po raznih krajih po Evropi in Afriki. Opeharil je več ljudij in poleg tega povsod občeval z anarhisti. V Belgiji se je udeležil več atentatov in je zaradi tega ga zasledovala vsa evropska policija. Če so ga res prijeli v Rusiji, ga Belgiji ne izroče, temveč ga obsodijo v Peterburgu, ker je ruski domačin.

V Milanu so zaprli anarhista Fabrinija. Ta anarhist je prišel iz Pise. Ondi je z nožem od zadaj smrtonovarno ranil nekega stražnika, ki je bil na straži pri spomeniku Viktorja Emanuela.

Pa tudi drugod po Italiji so zadnji čas zaprli več anarhistov. Tako so jih v Neapolju sedemnajst dali pod ključ. Vendar mej njimi niso mogli spoznati moža, ki je vrgel poslednjo bombo, ker je tedaj bil našemljen.

V Pallanzu so zaprli štiri osebe, ki so sumljive, da so umorile tovarnarja Sontermeistera. Sodi se, da je tudi tukaj anarhistično zločinstvo.

Pa tudi v Ameriki ima policija opraviti z anarhisti. Poslednji čas jih je tja še več prišlo iz Evrope v Rio de Janeiru je zadnji čas policija dobila deset bomb.

Govori se tudi o nekem nameravanem atentatu na grškega kralja, ko je bil Aix-les-Bainsu na Francoskem. Kočijaža je neki tujec skrbno izpraševal, kakšne navade da ima kralj. Kočijažu se je to čudno zdelo in ovadil je tujca policiji. Prijeli so ga in pri njem našli bodalo in več pisem, iz katerih se da posneti, da je hotel umoriti kralja.

Ko se je dne 30. m. m. peljala angleška kraljica na Škotsko je v Birminghamu malo pred prihodom kraljice hotel pijan delavec vdreti v kolodvorske prostore. Ko ga je policija ovirala je potegnil revolver. Policija ga je prijela. Pojasnilo se še ni, ali je bil kak anarhist, ali le navaden pijanec.

V Frankobrodu zaprli so te dni delavca, ki sta sumljiva anarhizma. Pa tudi drugod po Nemčiji vzdiguje anarhizem glavo. Tako se je na Bavarskem streljalo v Frankenheusenu v palačo, v kateri je bival princ Arnulf, sin sedanjega regenta.